

Müstəqilliyimizin möhkəmlənməsinə istiqamətlənmiş siyasət 2020-ci ildə qazandığımız bütün uğurların əsasıdır

Prezident İlham Əliyevin ötən ilin yekunlarına həsr olunmuş müşavirədəki tapşırıq və tövsiyələri yeni dövrün çağırışlarından biri kimi müstəsna əhəmiyyət kəsb edir

Öncə işğal edilmiş torpaqlarımızın mənfur düşməndən azad olunması ilə nəticələnmiş şanlı Vətən müharibəsi zamanı öz pik həddinə çatmış vətəndaş həmrəyliyi qeyd etmək istədim. Danılmaz faktdır ki, yeni siyasi mədəniyyətin təzahürü olaraq ölkə əhalisinin bütün zümrələrinin, o cümlədən siyasi partiyaların və qeyri-hökumət təşkilatlarının dialoqa qoşulmaları, yaşından, milli və dini mənsubiyyətindən asılı olmayaraq bütün vətəndaşların möhtərəm Prezidentimiz, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dərin, düşünülmüş, müstəqilliyimizin möhkəmlənməsinə istiqamətlənmiş və milli mənafelemizin qorunmasına yönəlmiş cəsarətli və humanist siyasəti ətrafında bir yumruq kimi birləşməsi 2020-ci ildə qazandığımız bütün uğurların əsasını təşkil edib.

Hələ illər öncə Prezident İlham Əliyevin söylədiyi sözləri xatırlatmaq istərdim: **“Azərbaycan daha da güclü ölkə olmalıdır. Biz qüdrətli Azərbaycan dövləti qururuq və əminəm ki, quracağıq. Bütün hədəflərə çatmaq üçün bizim müstəqil siyasətimiz davam etməlidir. Xalq bu siyasəti öz səsinə vermişdir. Xalqın inamı və mənə on ildən sonra yenidən böyük etimad göstərməsi, əlbəttə ki, məni həm ruhlandırır, həm məsuliyyətimi artırır, həm də yeni təşəbbüslərin irəli sürülməsi üçün mənə bir siqnal verir”**.

Bu yeni təşəbbüslər sırasında torpaqlarımızın işğaldan azad olunması istiqamətində ölkə Prezidentinin bütün dünyada hərbi-siyasi yolların yeni təfəkkür məzmunlu uzlaşdırılması kimi dostlarımızı şadlandıran, düşmənlərimizi isə realıqla barışmağa vadar edən milli təhlükəsizlik strategiyasının reallaşması Azərbaycan tarixinə qızıl həflərlə həkk olunmuş 2020-ci il şanlı il kimi dəyərləndirməyə imkan verir. Təkrarçılığa yol verməmək üçün uğurlarımız barədə müşavirədə qeyd olunan faktlar üzərində dayanmaq istəməzdim. Belə ki, bütün ürəkaçan nəticələr göz qabağındadır. Məsələn, “2020-ci il üzrə Dayanıqlı İnkişaf Hesabatı”nda əks olunmuş “Dayanıqlı İnkişaf Hesabatı İndeksi”nə görə, Azərbaycan 166 ölkə arasında 54-cü pillədə qərarlaşıb. Halbuki bu göstəriciyə görə Rusiya 75-ci, Gürcüstan 58-ci, Qazaxıstan 65-ci, Türkiyə 70-ci, Ermənistan isə 75-ci yerdədir. Beynəlxalq Valyuta Fondunun statistikasına görə, hazırda Cənubi Qafqaz regionunun ümumi iqtisadiyyatının 70 faizinə sahib olan Azərbaycan BMT-yə iki dəfə könnüllü milli hesabat təqdim edən azsaylı ölkələrdən biridir ki, bu da öz növbəsində, ölkəmizdə uğurla reallaşdırılan şəffaflik strategiyasının nəticəsi kimi dəyərləndirilə bilər. Məlumat üçün bildirmək istərdik ki, BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (DİM) sırasında birinci məqsəd kimi “Yoxsulluğa son” göstərilib. Ölkəmizdə uğurla reallaşdırılan inkişaf strategiyası nəticəsində Azərbaycanda yoxsulluq son 17 il ərzində 49 faizdən 5 faizə enib. DİM-dən biri də “Bərabərsizliyin azaldılması” göstəricisidir. Fəxrlə demək olar ki, Azərbaycan gəlirlərin ədalətli bölgüsünün səviyyəsinə görə dünya üzrə ən yüksək pillələrdədir.

Dünyanı bürüyən COVID-19 pandemiyası dövründə belə ölkəmiz yaradılmış investisiya mühiti ilə də öyünə bilər. Bu, onunla bağlıdır ki, istər daxili, istərsə də xarici investisiyaların cəlb edilməsi üçün Azərbaycanda çox əlverişli iqtisadi, siyasi və sosial şərait yaradılıb, bu sahədə zəruri tədbirlər 2020-ci ildə davam etdirilib.

Xarici investorlara zəmanətlərin verilməsi, pul vəsaitlərinin ölkə daxi-

lində və ondan kənarında sərbəst hərəkəti, xarici investorların mənafelelərinin qorunması, investisiya mühitini özündə ehtiva edən hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi və inkişafı bu qəbildən olan amillər sırasındadır.

Son dövrdə xüsusi diqqət yetirilən müəssisələrə optimal vergi yükünün müəyyənəşdirilməsi, nəzarətin müasirləşdirilməsi, kredit siyasətinin səmərəliliyinin artırılması, sahibkarlığa dəstək və xarici iqtisadi siyasətin dəstəklənməsi dövlətimizin maraqlarına daxil olan məsələlərdəndir.

Məlumdur ki, son illərdə Azərbaycanda bütün sahələrdə həyata keçirilən islahatlar nəticəsində Azərbaycan Dünya Bankından yardım alan ölkədən qısa müddətdə donor ölkəyə çevrilib. Dünya Bankının “Doing Business” reytinginin nəticələri də ötən ildəki iqtisadi uğurlarımız nümayiş etdirir və dünyanın 10 ən islahatçı ölkələrindən biri olduğumuzu göstərir. Dünyada baş verən arzuolunmaz siyasi, iqtisadi və sosial proseslər, o cümlədən pandemiya son iki onillik ərzində yüksək sürətlə inkişafa zəmin yaratmış Azərbaycanın uğurlu iqtisadi inkişaf modeli sayəsində uzun müddət ölkəmizdə digər dövlətlərdən fərqli olaraq iqtisadi fəallıq davam etmiş olsa da, yeni iqtisadi situasiya özünü büruzə verib. Bir çox obyektiv və subyektiv səbəblər üzündən ölkə iqtisadiyyatının bəzi sahələrində arzuolunmaz vəziyyət yaranıb və yalnız Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çəvik və eyni zamanda, yaxın və uzaq gələcəyə hədəflənmiş iqtisadi strategiyası sayəsində dayanıqlı iqtisadi durum bərqərar olub. Ölkədən kapital axınının cilovlanması, mal və xidmət istehsalçıları üçün yerli və xarici bazarlara çıxışın təmin olunması, bütün növ investisiyaların cəlbinə münbit şərait yaradılması və onların prioritet layihələrinin reallaşdırılmasına və məsələlərin həllinə yönəldilməsi, müasir tələblərə cavab verən kadrların hazırlanması, korrupsiyaya və kölgə iqtisadiyyatına qarşı mübarizə, idarəetmənin və planlaşdırmanın təkmilləşdirilməsi istiqamətində nəzərdə tutulan tədbirlər müasir dövr üçün ölkə başçısının iqtisadi siyasətinin yalnız bir hissəsini təşkil edir.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, başqa ölkələrin işlərinə qarışmaq cəhdləri bəzən qeyd edildiyi kimi, ayrı-ayrı ictimai qurumların, fondların və lobbiçilik təşkilatlarının könnüllü fəaliyyətləri kimi başa düşülməməlidir. Dünyanın fəvqəldövlətlərindən biri olan ABŞ-in sabiq prezidenti Obamanın fikirlərinə diqqət yetirin: “Xarici ölkələrdə vətəndaş cəmiyyətinin dəstəklənməsi milli təhlükəsizlik məsələsidir və Vaşinqton həmişə bütün dünyada müxtəlif QHT-ləri dəstəkləyəcək”.

Belə yanaşmaların mahiyyətini açıqlayan Prezident İlham Əliyev bildirir: “İqtisadi artım və cəmiyyətin demokratikləşməsi siyasətimizin əsas elementləridir və biri digərsiz mümkün ola bilməz. İqtisadi cəhətdə güclü ola bilsən, amma demokratiya yoxdursa, şəffaflyq yoxdursa, insan haqları qorunmursa, uğur qazana bilməzsən”.

Uzun müddət dünyada ən sürətlə inkişaf edən iqtisadiyyatlar sırasında olan ölkəmizdə də uğurlu tərəqqiyə zəmin yaratmış cəsarətli iqtisadi islahatlar və müharibə şəraitində olmasına baxmayaraq, müsbət sosial, siyasi və ictimai çalarlarla müşahidə olunan iqtisadi sıçrayışa gətirib çıxaran Azərbaycanın iqtisadi inkişaf modelinin müasir tələblər baxımından modernləşdirilməsi problemi aktuallaşdırıb ki, ölkə iqtisadçıları və müvafiq qurumlar bu sahədə tədbirlərin hazırlanması və tətbiqi ilə məşğuldurlar və heç kimin şeyx Nəsrullahlığına lüzum yoxdur.

Onu da qeyd edim ki, məhz belələri və mövcud beşinci kalonun nümayəndələri özgə dəyirmanına su tökməyi özlərinə rəva görməklə “mütəfəkkirlik” ideyasına yoluxmaqlarından bixəbərdirlər. İkili standart rejimində işləyən isə nə qədər desən var.

Ölkəmizə qarşı münasibətdə ikili standartlar siyasəti hələ Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən haqlı olaraq təqdim edilmiş. Dövlətimizin başçısı diqqəti ona yönəldib ki, Azərbaycana qarşı çox çirkin kampaniya aparılır və bu kampaniya vacib bey-

nəlxalq tədbirlər ərəfəsində xüsusilə gücləndirilir. Şanlı Qarabağ müharibəsi ərzində və Böyük qayıdışa rəvac verən indiki dövrdə biz bir çox ölkələrin mövqələrinin şahidi olduq. Nəinki Avropada, həm də dünyanın bəzi ölkələrində Azərbaycanın imicinə ziyan vurmaqda maraqlı olan müəyyən qüvvələr var ki, bizim bəzi “küskünlər” də onların əlində alətə çevrilirlər. Məhz bu faktı nəzərdə tutaraq, Prezident İlham Əliyev deyib ki, Azərbaycana qarşı “soyuq müharibə”ni faşizm, irqçilik, antisemitizm, islamofobiya və ksenofobiya tərəfdarları, müsəlman ölkəsinin inkişafını istəməyən qüvvələr həyata keçirirlər. İkili standartların tətbiqinin əsas sahələrindən biri də dünyanın müxtəlif bölgələrində həyata keçirilən rəngli inqilablar və ölkələrin sərhədlərinin dəyişdirilməsi, yaxud bunlara cəhdəldir. Bunlar isə Azərbaycana münasibətdə boş xülyadan başqa bir şey deyil.

Prezident İlham Əliyevin proqram xarakterli göstərişlərində mühüm vəzifə kimi qarşıya qoyulan şəffaflyq problemləri ilə bağlı məsələlərin yerinə yetirilməsi ölkəmizdə sosial-iqtisadi münasibətlərin daha sağlam əsaslar üzərində formalaşmasına, iqtisadi-maliyyə fəaliyyətində şəffaflyqın tam təmin edilməsinə şərait yaradan ciddi amilə çevriləcək. Ümumiyyətlə isə, şəffaflyqın artırılması və maliyyə resurslarından səmərəli istifadə hər bir ölkədə sosial-iqtisadi inkişafın təminatının vacib ünsürlərindən biri kimi mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

O ki qaldı, korrupsiyaya, bu, cəmiyyət üçün ciddi iqtisadi, siyasi və sosial təhlükə mənbəyi kimi çox qorxulu, neqativ sosial baladır. Korrupsiyanın dağıdıcı təsiri hər şeydən əvvəl hakimiyyətin bütün səviyyələrinin nüfuzunun aşağı düşməsinə və cəmiyyətin mənavi əsaslarının korroziyasına gətirib çıxarır, “kölgə iqtisadiyyatı”nın, ondan törəyən mənfi halların geniş yayılmasına zəmin yaradır. Bütün bunlar nəticə etibarilə beynəlxalq arenada ölkələrin nüfuzuna mənfi təsir göstərir. Ən təhlükəli isə son illərdə bir sıra ölkələrdə müşahidə edildiyi kimi, siyasi siyasiyanın nəzarətdən çıxmasına və demokratiyanın pozulmasına gətirib çıxarır. Korrupsiyadan törəyən haqsız rəqabət amili də real iqtisadiyyatın inkişafına ciddi mane olur. Məhz bunun nəticəsində sahibkarlıq fəaliyyətində əsaslı müdaxilə və maneə halları mümkündür, istehlakçıların hüquqları pozulur. Təbii ki, ölkəmizdə korrupsiyaya qarşı mübarizənin əsas leytmotivi olan möhkəm iradənin mövcudluğudur. Dünya ölkələrində korrupsiyaya qarşı mübarizə istiqamətində aparılan işlər onu göstərir ki, bu mübarizə dövlət siyasəti olaraq davamlı hal alırsa, hökmən müsbət nəticələr əldə olunur. Bu baxımdan, Azərbaycan dövləti tərəfindən də belə bir siyasətin davamlı olması mühüm əhəmiyyət daşıyır. Ən önəmlisi isə bu mübarizədə ölkə başçısının siyasi iradə nümayiş etdirməsidir. Siyasi iradə olan yerdə korrupsiyaya qarşı mübarizənin strategiyasını, taktiki gedişlərini müəyyənləşdirmək asandır.

Prezidentin dediyi kimi, “Korrupsiyaya qarşı uğurlu mübarizə üçün güclü siyasi iradə olmalıdır və o da vardır”. Dövlətimizin başçısının belə bir fikrini də vurğulamaq yerinə düşər: “Öz addımlarımızı elə atmalıyıq ki, iqtisadi, makroiqtisadi sabitlik təmin edilsin”. Göstərilən məqsədə çatmağın yolları da Prezident İlham Əliyev tərəfindən göstərildi və onların həll edilməsi müvafiq qurumlara tapşırıldı. “Vəsaitin xərclənməsinə çox ciddi nəzarət mexanizmi tətbiq olunmalıdır” tapşırığı isə yeni dövrün çağırışlarından biri kimi müstəsna əhəmiyyət kəsb edir.

2020-ci ildə ölkəmizdə ikili mühasibatlığın ləğvi, gəlirlərin düzgün bəyan edilməsi, hesabatların reallığı və şəffaflyqın artırılması, vergi, gömrük və nəzarətin təkmilləşdirilməsi, kölgə iqtisadiyyatının azaldılması istiqamətində tədbirlər sistemli şəkildə hazırlanıb və uğurla həyata keçirilməkdədir. Bütün bunlar isə ölkəmizdə iqtisadi inkişafın davamlılığının və şəffaflyqın təmin edilməsində müterəqqi dünya təcrübəsinin öyrənilməsi və tətbiqi üçün yeni imkanlar yaradacaq.

Son olaraq ölkə Prezidentin yanvarın 6-da keçirilən müşavirədəki fikirlərinə qayıtmaq istərdim: **“Bu gün heç kim, cinayət törətmiş insan vəzifəsindən asılı olmayaraq mə-**

suliyyətdən boyun qaçıra bilməz. Heç kim qanundan üstün deyil. Heç kim üçün heç bir xüsusi status, heç bir imtiyaz yoxdur. Bunu hər kəs bilməlidir”.

Ölkəmizdə dünya üçün çox nadir inkişaf modeli yaradılıb. Daxildəki həmrəylik, milli birlik, vahid amal uğrunda birləşməyimiz bizə əlavə güc verdi, imkan vermədi ki, bəzi mənfur xarici dairələr öz çirkin planlarını Azərbaycanda həyata keçirsinlər. Halbuki belə planlar və cəhdlər var idi. Biz siyasi iradə, birlik göstərərək bu cəhdləri dəf etdik, xalq olaraq öz qürurumuzu müdafiə etdik. Sübut etdik ki, heç kim bizim işimizə qarışa bilməz. Biz artıq Böyük qayıdış mərhələsinə qədəm qoymuşuq. Ölkə Prezidentinin qarşıya qoyduğu məqsəd və vəzifələr bundan ibarətdir ki, vətəndaşlarımız işğaldan azad olunmuş torpaqlara qayıdaraq rahat yaşasınlar, əmin-amanlıq şəraitində yaşasınlar və bu torpaqlarda həyat canlansın. Bütün bölgələrimiz bərpa edilsin. Qarşıda duran böyük quruculuq işləri hər birimizin üzərinə mühüm vəzifələr və məsuliyyət qoyur. Biz artıq torpağı işğal altından olan bir xalq kimi yox, düşməni darmadağın edən, öz ərazilərimizi işğaldan azad edən məğrur bir xalq olaraq daha yüksək ruh və coşqu ilə öhdəmizə düşən işləri yerinə yetirməli, ölkə rəhbərimizin ətrafında daha monolit şəkildə birləşməliyik. Biz güclü iqtisadiyyatdan qələbəyə gəldiyimiz kimi, şanlı qələbədə də daha güclü iqtisadiyyata varis olmalıyıq. Ən vacib problemlərdən biri də budur ki, bu yeni şərait, zaman və məkan dönməndə öz istiqamətimizi düzgün müəyyənləşdirərək, ölkəmizin, o cümlədən işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin bərpa edilib çiçəklənməsinə ən optimal yol və vasitələrlə nail olaq.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müharibədən sonrakı dövrdə işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpasına dair konseptual təklif və göstərişlərinin reallaşdırılması istiqamətində zəruri tədbirlərin işlənilməsi və həyata keçirilməsi sahəsində elmi-praktik əhəmiyyət kəsb edən tövsiyələrin müəyyənləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı və Auditorlar Palatasının birgə təşkilatçılığı ilə 2020-ci il noyabrın 24-də “Qələbəyə aparan yol: iqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir” mövzusunda onlayn elmi-praktik konfrans keçirilib. Konfransın işində Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqının sədri, akademik Ziyad Səmədzadə, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin idarə heyətinin sədri Orxan Məmmədov, İqtisadiyyat Nazirliyinin Dayanıqlı inkişaf və sosial siyasət şöbəsinin müdiri Hüseyn Hüseynov, AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun nəzdində “Postkonflikt ərazilərin bərpası” Elmi Mərkəzinin rəhbəri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, professor Akif Musayev, Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin Elm və innovasiyalar üzrə prorektor, professor Əməkdar elm xadimi Bəyalı Ataşov, həmçinin digər görkəmli alim və mütəxəssislər, müvafiq nazirlik və dövlət qurumlarının nümayəndələri, peşəkar auditorlar, mühasiblər və qiymətləndiricilər, ali təhsil müəssisələrinin təmsilçiləri, iş adamları iştirak ediblər. Bu elmi-praktik konfransın nəticələrini özündə ehtiva edən tövsiyələr hazırlanıb və xidməti istifadə üçün müvafiq qurumlara təqdim edilib.

Prezident İlham Əliyevin ölkəmizə böyük qələbələr və imic qazandıran, səmimi olduğu qədər də kəsərlə, şəffaf olduğu qədər də xeyirxah, bəşəri olduğu qədər də milli müstəqil dövlət siyasətinin məqsədi Azərbaycanda daxili sabitliyin möhkəmlənməsini və iqtisadi inkişafın daim yüksəlişini təmin etməkdir. Çünki dövlətimizin başçısının qarşıya qoyduğu hədəflər həmişə mühüm olduğu qədər də realdır. Prezidentimizin özünün dediyi kimi “bizim sözlümüzü ödəməliyik arasında heç bir fərq yoxdur”.

Bu baxımdan Dünya İqtisadi Forumunun prezidentinin İlham Əliyevə ünvanladığı sözlər çox ürəkaçandır: “Biz, həmçinin bilir ki, Siz qarşıya hədəf qoyanda onu həyata keçirirsiniz. Düşünürəm ki, Azərbaycan dördüncü sənaye inqilabına ən yaxşı hazır olan ölkələrdən biri olacaq”.

Vahid NOVRUZOV,
Azərbaycan Respublikasının
Auditorlar Palatasının sədri,
İqtisad elmləri doktoru, professor.